

Preses relīze

Luksemburgā, 2022. gada 12. decembrī

Revidenti paredz, ka nākotnē pārrobežu sadarbība ar kaimiņvalstīm būs sarežģīta

Šodien publicētajā Eiropas Revīzijas palātas ziņojumā teikts, ka, neskatoties uz dažām nepilnībām, ES finansētās pārrobežu programmas ar kaimiņvalstīm kopumā ir sniegušas būtisku un vērtīgu atbalstu reģioniem abās ES ārējās robežas pusēs. Tomēr revidenti arī brīdina, ka pašreizējais ģeopolitisks konteksts ar Krievijas iebrukumu Ukrainā būtiski ietekmēs pusi no programmām, kas ierosinātas nākamajiem gadiem.

Pārrobežu sadarbība ir būtisks elements ES kaimiņattiecību politikā, kas attiecas uz 16 valstīm pie ES ārējās robežas. Vēl nesen tā joprojām bija viena no nedaudzajām jomām, kurās starp ES un Krieviju noritēja pastāvīgs dialogs. 2014.–2020. gada periodam tika izveidotas 15 kopīgas programmas ar kopējo ES ieguldījumu gandrīz viena miljarda EUR apmērā. Šīm programmām bija jāsniedz labums gan dalībvalstīm, gan valstīm, ar kurām dalībvalstīm ir tieša sauszemes vai jūras robeža.

Revidenti konstatēja, ka ES programmās noteiktās prioritātes un atlasītie mērķi – sākot no kultūras mantojuma līdz cīņai pret organizēto noziedzību – bija saskaņoti ar pierobežas reģionu vajadzībām un problēmām. Atlases process lielā mērā bija pārredzams un izstrādāts tā, lai atlasītu visatbilstīgākos projektus. Turklāt ES revidenti atzinīgi vērtē to, ka programmas tika izstrādātas kopumā līdzdalīgā veidā, kas izrādījās noderīgs, lai veicinātu vietējo atbildību par programmām. Tomēr papildināmība ar citām ES finansētām programmām bija nepietiekama, un tādēļ varētu netikt izmantotas sinerģijas iespējas.

Neraugoties uz sagatavošanas darbībām, 2014.–2020. gada programmas tika uzsāktas ar ievērojamu kavēšanos, un tās varēja sākt tikai finansēšanas perioda piektajā vai sestajā gadā. Revidētie projekti tika īstenoti tā, lai sasniegtu plānotos iznākumus, bet dažiem no tiem bija vajāka pārrobežu dimensija. 2021.–2027. gada tiesiskais regulējums ir balstīts uz gūtajām atziņām. Ar to tiek ieviestas izmaiņas, kuras vienkāršo jauno programmu pārvaldību un ar kurām ir iespējams programmas raitāk uzsākt. Tomēr šīs izmaiņas rada papildu riskus, kas norāda uz to, cik svarīga ir cieša uzraudzība.

“Pārrobežu programmas ir sniegušas būtisku un vērtīgu atbalstu, lai uzlabotu teritoriālo sadarbību pāri ES ārējām robežām”, sacīja par revīziju atbildīgā ERP locekle Bettina Jakobsen.
“Tomēr Krievijas iebrukums Ukrainā nopietni apdraud dažus līdz šim sasniegtos rezultātus.”

Šī preses relīze sniedz kopsavilkumu par Eiropas Revīzijas palātas sagatavoto īpašo ziņojumu. Tā pilns teksts ir pieejams Palātas tīmekļa vietnē www.eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Kā daļu no plašākas reakcijas uz iebrukumu Komisija apturēja finansēšanas nolīgumus programmām ar Krieviju un Baltkrieviju un īstenoja pasākumus, kuru mērķis bija pārdalīt finansējumu Ukrainas bēgļu atbalstam. Iebrukums ir radījis nopietnas šaubas arī par 9 no 17 jaunajām programmām, kurās 2021.–2027. gada periodā bija paredzēts iesaistīt Krieviju un Baltkrieviju. Šo deviņu programmu finansējums kopā veido gandrīz trešdaļu no paredzētā kopējā finansējuma piešķiruma. Tikmēr dienvidos kopējais projektu skaits starp izraēliešiem un piecām iesaistītajām arābu valstīm Vidusjūras baseina programmā joprojām ir mazs, lai gan revidenti atzīmē, ka šādu kopīgu projektu izveidi pašu par sevi var uzskatīt par panākumu.

Konteksts

2014.–2020. gada finansēšanas periodā tika atbalstītas šādas 15 pārrobežu sadarbības programmas: Vidusjūras baseins, Itālija–Tunisija, Melnās jūras baseins, Polija–Baltkrievija–Ukraina, Polija–Krievija, Igaunija–Krievija, Latvija–Krievija, Lietuva–Krievija, Latvija–Lietuva–Baltkrievija, Ungārija–Slovākija–Rumānija–Ukraina, Rumānija–Ukraina, Rumānija–Moldovas Republika, Karēlija, Kolarktika un Somijas dienvidaustrumi–Krievija. Šīm programmām bija trīs stratēģiskie mērķi:

- veicināt ekonomisko un sociālo attīstību reģionos, kas atrodas abās kopīgo robežu pusēs;
- risināt kopīgus izaicinājumus vides, sabiedrības veselības, drošuma un drošības jomā;
- veicināt labākus nosacījumus un kārtību personu, preču un kapitāla mobilitātes nodrošināšanai.

Īpašais ziņojums 27/2022 *“ES atbalsts pārrobežu sadarbībai ar kaimiņvalstīm: vērtīgs atbalsts, bet īstenošana tika uzsākta ļoti vēlu, un ir jārisina koordinācijas problēmas”* ir pieejams ERP tīmekļa vietnē (eca.europa.eu).

Kontaktinformācija presei

ERP preses birojs: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeais: vincent.bourgeais@eca.europa.eu - Mob. tālr.: (+352) 691 551 502
- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu - Mob. tālr.: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu - Mob. tālr.: (+ 352) 691 553 547